

GMINA NOWA SŁUPIA

SKĄD BIERZEMY PIENIĄDZE.....

I NA CO JE WYDAJEMY

WSTĘP

Niniejszą broszurą pragniemy przybliżyć Państwu zagadnienia gospodarki finansowej naszej Gminy. Po raz pierwszy robimy to w formie krótkiego informatora, w którym chcemy w sposób przystępny i zrozumiały przedstawić zagadnienia związane z finansami publicznymi. Przypominamy, że budżet Gminy jest jawny, mają Państwo prawo zgłaszać uwagi czy wnioski, które po przeanalizowaniu, w uzasadnionych przypadkach będą uwzględnione. Broszurę planujemy przekazać do Państwa rąk corocznie, informując na co wydaliśmy pieniądze oraz jak planujemy rozdysponować je w roku kolejnym.

NASZE DOCHODY I WYDATKI

Co to jest budżet ?

Gmina Nowa Słupia pozyskuje środki finansowe z dochodów oraz z przychodów, które wraz z wydatkami oraz rozchodami tworzą w całości budżet gminy. Dochody to środki, które za okres całego roku wpływają do budżetu gminnego; są to środki, które dostajemy do dyspozycji i możemy je wydać. Jednak tak się zazwyczaj dzieje, że wydajemy więcej. Aby wydać więcej, trzeba pieniądze pożyczyć w banku; są to nasze przychody. Niestety, zaciągnięte kredyty i pożyczki trzeba oddawać – są to nasze rozchody.

Budżet Gminy stanowiący podstawę gospodarki finansowej na dany rok budżetowy, uchwalony w formie uchwały budżetowej staje się rocznym planem finansowym, który obejmuje:

- dochody i wydatki jednostek budżetowych (szkoły, gimnazjum, ośrodek pomocy społecznej, urząd gminy),
- przychody i wydatki funduszy celowych (gminny fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej).

Przygotowanie projektu uchwały, określenie sposobu jej wykonania oraz wykonanie budżetu należy do burmistrza gminy. Do kompetencji rady gminy należy uchwalenie budżetu, jego kontrola oraz podejmowanie uchwał w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Wójtowi.

Uchwała budżetowa, która szczegółowo opisuje wydatki i dochody gminy Nowa Słupia jest dostępna dla każdego w urzędzie gminy oraz na stronie internetowej www.nowaslupia.bip.jur.pl

DOCHODY

Dochodami gminy są:

- dochody własne
- subwencje ogólne
- dotacje celowe z budżetu państwa
- udziały gminy w dochodach budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku dochodowego od osób prawnych.

Dochodami gminy mogą być także:

- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

Zakres, tryb oraz wielkość poszczególnych dochodów wchodzących w skład ogólnych dochodów gminy, tj. subwencji, dotacji celowych oraz udziału samorządów w dochodach budżetu państwa z tytułu udziałów w podatkach od osób fizycznych i prawnych określają przepisy prawa ustawodawczego z zakresu samorządu terytorialnego i finansów publicznych.

Dochody Gminy Nowa Słupia w latach **2014–2015** oraz według przyjętego planu na **2016 r.** kształtują się następująco: **31 016 252,38 zł** w 2014 r. , **31 636 236,45 zł** w 2015 r. oraz planowane w 2016 roku w kwocie **30 967 447,00 zł**.

W strukturze dochodów budżetowych średniorocznych w latach 2014–2016 najwyższy udział stanowią:

- 50% subwencja ogólna,
- 20% dochody własne, z tego 14% to podatki tj. podatek od nieruchomości, rolny, leśny, od środków transportowych, od czynności cywilnoprawnych, od spadków i darowizn, wpływy z karty podatkowej; 4% to pozostałe dochody – są to głównie wpłaty ludności na inwestycje gminne, opłaty za zezwolenie na sprzedaż alkoholu;
- 14% udział w dochodach budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych
- 11% dotacje celowe na zadania bieżące Gminy są to głównie zadania realizowane przez GOPS;
- 5% dotacje przeznaczone na zadania inwestycyjne Gminy.

Dochody Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2013 – 2016

Tabela 1. Dochody Gminy Nowa Słupia w latach 2013-2016 (w zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie w zł			Plan w zł	Średnia wartość dochodów 2013-2016
	2013	2014	2015	2016	
Dochody ogółem	30 462 059,43	31 016 252,38	31 636 236,45	30 967 447,00	31 020 498,82
Liczba mieszkańców Gminy	10 028	10 032	9 962	9 962 ¹	9 996
Dochód na jednego mieszkańca	3 038	3 092	3 176	3 109	3 103

Skąd się biorą pieniądze w budżecie Gminy Nowa Słupia?

W 2016 roku zaplanowano dochody w łącznej kwocie 30 967 447,00 zł, z tego:

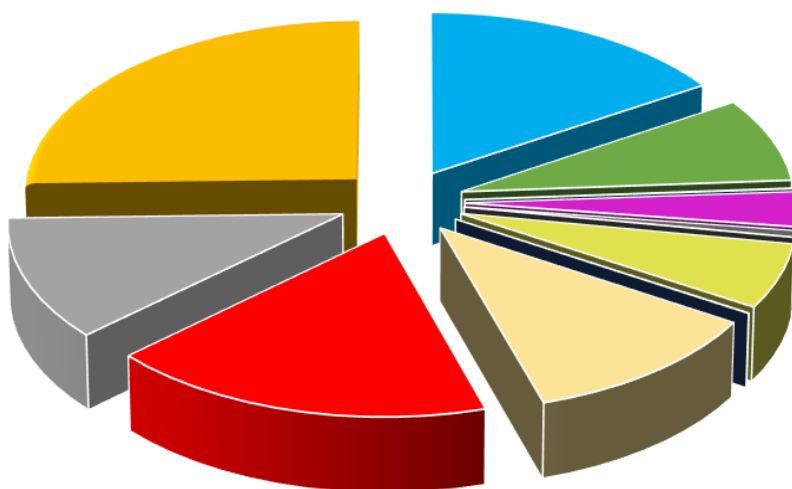
- ✓ dochody bieżące stanowią kwotę 28 743 545,00 zł.
Dochodami bieżącymi j.s.t. są wszystkie dochody budżetu oprócz dochodów majątkowych.
- ✓ Dochody majątkowe stanowią kwotę 2 223 902,00 zł i stanowią je dochody pochodzące z :
 - dotacje i środki przeznaczone na inwestycje,
 - dochody ze sprzedaży majątku,
 - dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Głównym źródłem dochodów w 2016 roku będą:

Plan dochodów budżetu gminy Nowa Słupia wg źródeł ich pochodzenia

§	Wyszczególnienie	Plan	% dochodów ogółem
1	2	3	5
	DOCHODY OGÓŁEM, w tym:	30 967 447,00	
	Dochody bieżące	28 743 545,00	92,82
1	dotacje na zadania zlecone	4 194 383,00	13,54
2	dotacje na zadania własne	882 286,00	2,85
3	udział w podatku PIT i CIT	4 196 767,00	13,55
4	subwencja oświatowa	9 302 529,00	30,04
5	część wyrównawcza i równoważąca subwencji ogólnej	5 835 661,00	18,84
6	podatki i opłaty lokalne	2 905 144,00	9,38
7	kary i odsetki	14 600,00	0,05
8	wpływy z najmu, dzierżawy oraz sprzedaży usług (w tym za sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków)	1 192 600,00	3,85
9	pozostałe dochody własne	219 575,00	0,71
	Dochody majątkowe	2 223 902,00	7,18
1	dotacje na zadania inwestycyjne (w tym pochodzące z budżetu Unii Europejskiej)	2 213 902,00	7,15
2	dochody ze sprzedaży majątku	10 000,00	0,03

Dochody wg źródeł finansowania

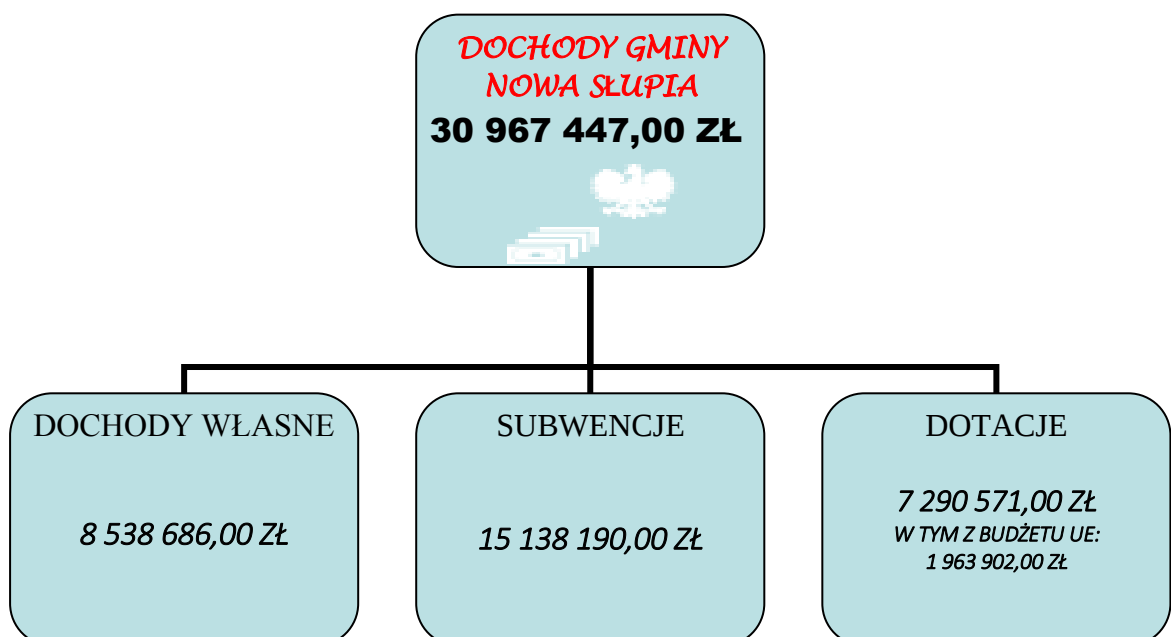

- dotacje na zadania zlecone
- dotacje na zadania własne
- udział w podatku PIT i CIT
- subwencja oświatowa
- część wyrównawcza i równoważąca subwencji ogólnej
- podatki i opłaty lokalne
- kary i odsetki
- wpływy z najmu, dzierżawy oraz sprzedaży usług (w tym za sprzedaż wody i odprowadzanie ścieków)
- pozostałe dochody własne
- dotacje na zadania inwestycyjne (w tym pochodzące z budżetu Unii Europejskiej)
- dochody ze sprzedaży majątku

Co sami gromadzimy, czyli nasze własne dochody:

1. Dochody podatkowe
Dochody podatkowe stanowią wpływy z podatków lokalnych tj.:
 - podatku od nieruchomości – kwota 1 369 576,00 zł
 - podatku rolnego – 479 174,00 zł
 - podatku leśnego – 53 609,00 zł
 - podatku od środków transportowych – 128 510,00 zł
 - podatku od czynności cywilnoprawnych – 80 500,00 zł
 - podatku od spadków i darowizn – 30 000,00 zł
2. Opłaty lokalne
 - opłata targowa – 40 000,00 zł
 - opłata skarbową – 25 000,00 zł
 - opłata eksploatacyjnej – 64 944,00 zł
 - wieczyste użytkowanie – 29 310,00 zł
 - opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – 145 000,00 zł
 - opłata za odbiór odpadów komunalnych – 440 000,00 zł
 - wpływy z pozostałych opłat (z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, produkcyjna, za upomnienia od nieterminowych wpłat, za zajęcie pasa drogowego itp.) – 19 021,00 zł
3. Udział w podatku CIT i PIT
 - podatek od osób fizycznych – 4 173 767,00 zł
 - podatek od osób prawnych – 20 000,00 zł
4. Wpływy z dzierżawy, najmu oraz ze sprzedaży usług:
 - najem i dzierżawa (w tym czynsze komunalne) – 237 600,00 zł
 - sprzedaż wody – 550 000,00 zł
 - odprowadzanie ścieków – 220 000,00 zł
 - wpłaty rodziców na dożywianie dzieci w szkołach – 135 000,00 zł
 - wynajem sprzętu na hali sportowej – 10 000,00 zł
 - usługi opiekuńcze – 15 000,00 zł
 - sprzedaż majątku – 10 000,00 zł
 - odsetki i kary – 14 600,00 zł
 - pozostałe dochody własne w tym zwrot podatku VAT – 248 875,00 zł

W sumie dochodów własnych zgromadzimy 8 538 686,00 zł

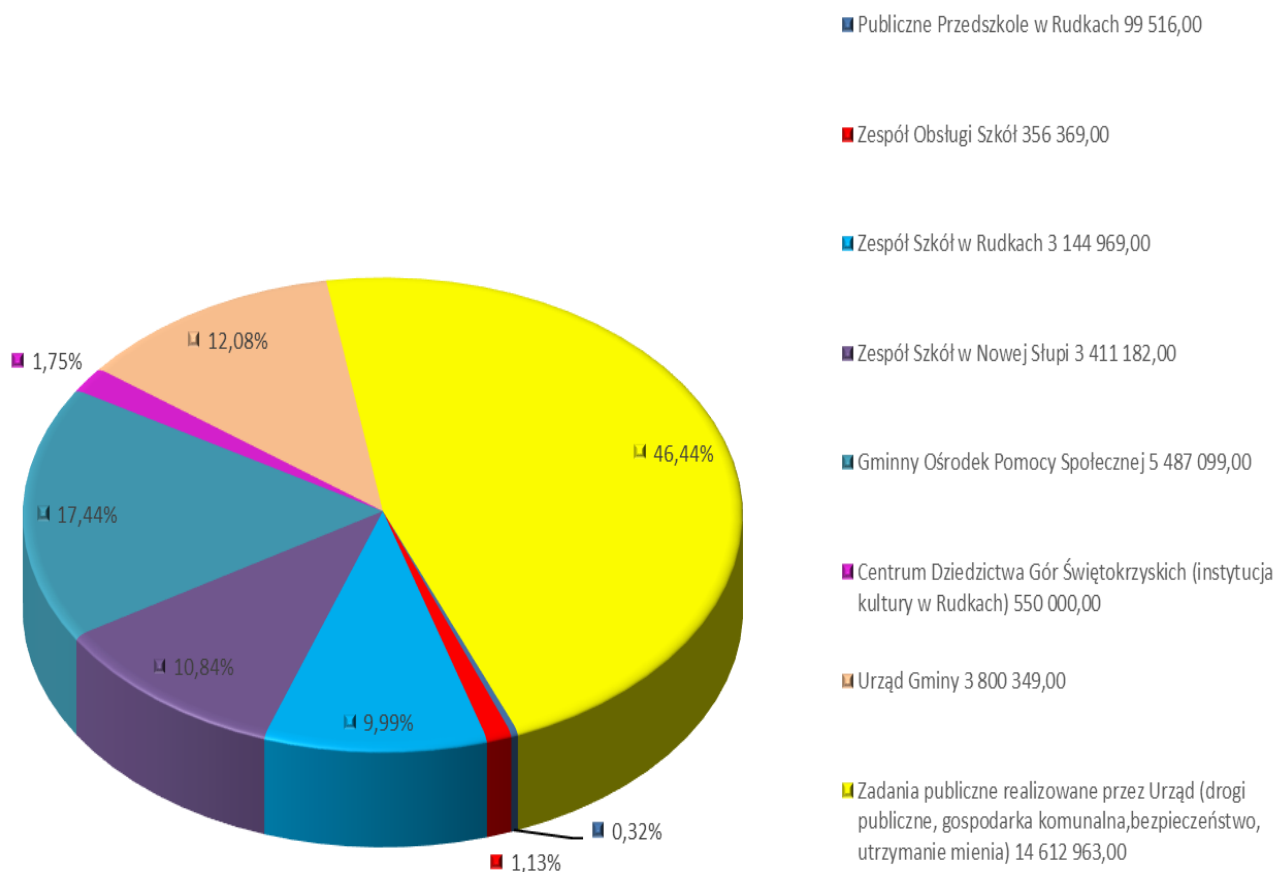
A na co wydajemy zgromadzone pieniądze?

Wiemy skąd biorą się pieniądze, możemy przejść zatem do wydatków budżetu Gminy Nowa Słupia. Wydatki budżetu, podobnie jak dochody, dzieli się na bieżące i majątkowe. Ogółem w budżecie zaplanowane są wydatki w kwocie 31 467 447,00 zł, w tym:

- ✓ bieżące – 25 280 838,00 zł;
- ✓ majątkowe – 6 186 609,00 zł.

Ile wydają jednostki organizacyjne:

Jak kształtują się wydatki bieżące?

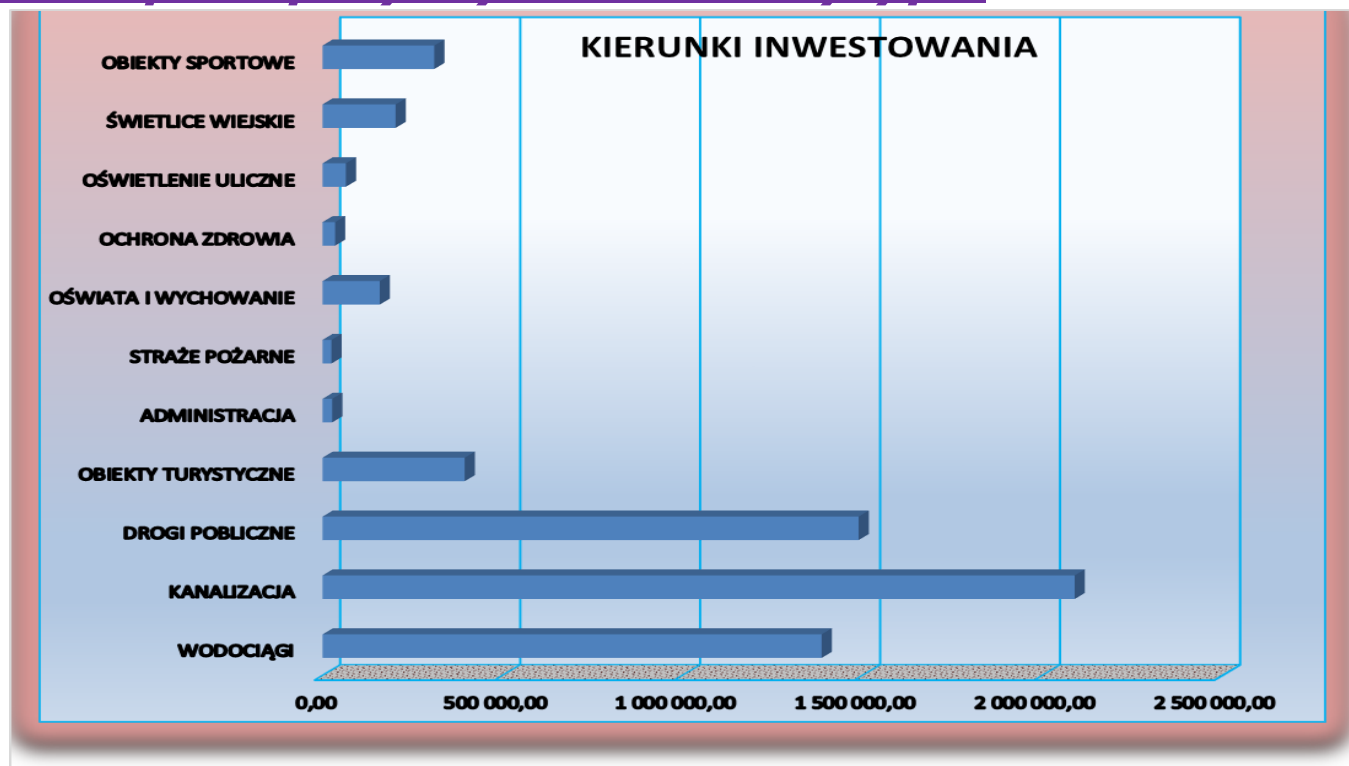
Rolnictwo i łowiectwo	112 876,00 zł
Dostarczanie wody	588 961,00 zł
Drogi publiczne	165 011,00 zł
Gospodarka komunalna i mieszkaniowa	289 665,00 zł
Cmentarze	18 000,00 zł
Rada gminy	136 800,00 zł
Urząd Gminy ¹ ¹ w tym pracownicy gospodarczy i interwencyjni	3 800 349,00 zł
Promocja gminy i turystyka	17 300,00 zł
Wydawnictwa, nagrody, diety sołtysów	148 794,00 zł
Sporządzanie spisu wyborców	2 060,00 zł
Fundusz wsparcia policji, ochotnicze straże pożarne oraz zarządzanie kryzysowe	154 141,00 zł
Wynagrodzenie inkasentów podatków i opłat	44 000,00 zł
Obsługa długu (odsetki od kredytów)	600 000,00 zł
Rezerwy	32 370,00 zł
Oświata i wychowanie	11 455 639,00 zł
Ochrona zdrowia (w tym zwalczanie narkomanii i przeciwdziałanie alkoholizmowi)	147 000,00 zł
Pomoc społeczna	5 515 099,00 zł
Gospodarka ściekowa	395 973,00 zł
Gospodarka odpadami w tym odbiór odpadów z gospodarstw domowych	602 700,00 zł
Ochrona środowiska, utrzymanie zieleni i schroniska dla zwierząt	57 300,00 zł
Oświetlenie uliczne konserwacja oraz zakup energii	250 000,00 zł
Domy i ośrodki kultury	580 000,00 zł
Kultura fizyczna i sport	166 800,00 zł

Ile dołożymy do oświaty, pomocy społecznej oraz dostarczania wody i gospodarki ściekowej?

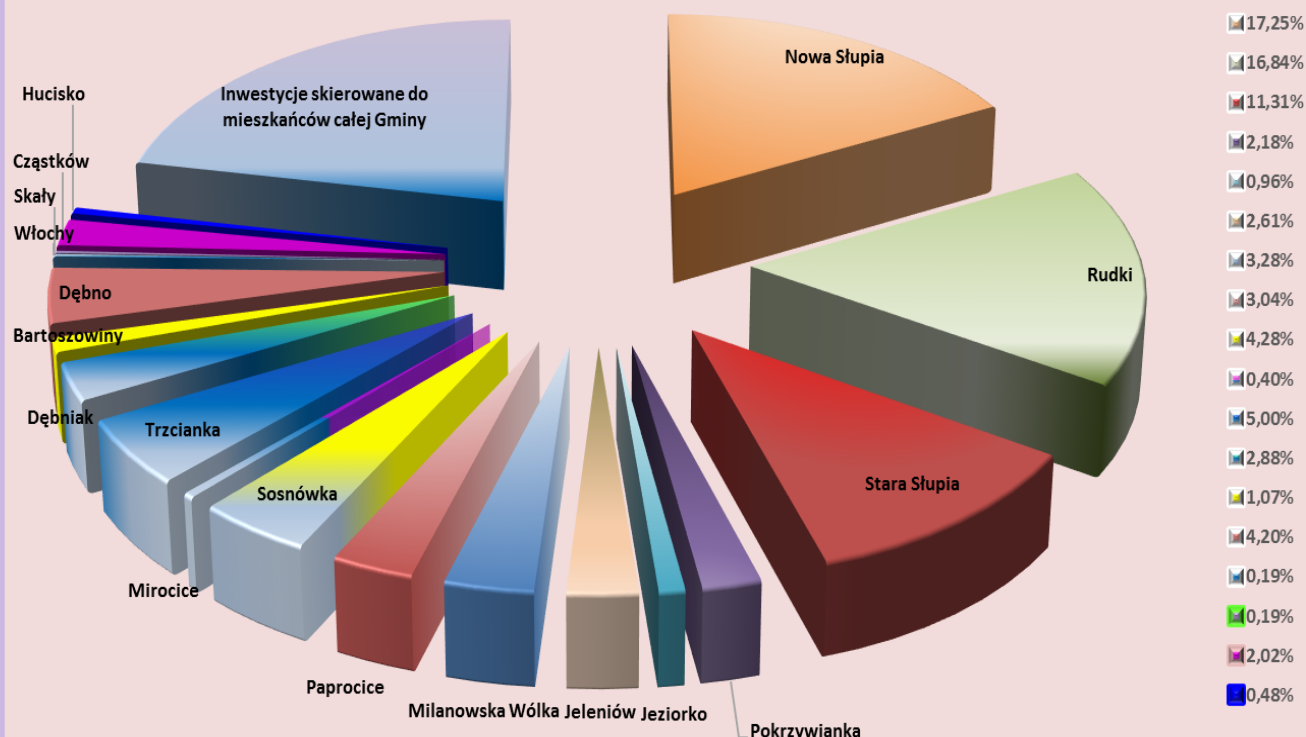
Plan dochodów i wydatków budżetu gminy Nowa Słupia na realizację zadań bieżących oświatowych, z zakresu pomocy społecznej, związanych z dostarczaniem wody oraz odbiorem ścieków

§	Wyszczególnienie	Plan	% dochodów/wydatk ow bieżących
1	2	3	5
	Dochody bieżące	28 743 545,00	100,00%
1	oświata	9 785 854,00	34,05%
2	pomoc społeczna	4 613 651,00	16,05%
3	opłaty za dostarczanie wody	550 000,00	1,91%
4	opłaty za odbiór ścieków	220 000,00	0,77%
	Wydatki bieżące	25 280 838,00	100,00%
1	oświata	11 455 639,00	45,31%
2	pomoc społeczna	5 515 099,00	21,82%
3	dostarczanie wody	588 961,00	2,33%
4	odbiór ścieków	395 973,00	1,57%
	Różnica, czyli to co dokładamy z budżetu Gminy:	2 786 167,00	
1	oświata	1 669 785,00	
2	pomoc społeczna	901 448,00	
3	dostarczanie wody	38 961,00	
4	odbiór ścieków	175 973,00	

Jakie planujemy wydatki inwestycyjne

Gdzie inwestujemy?

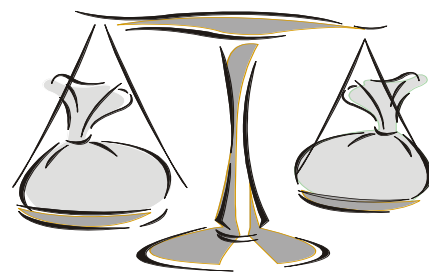

Wydatki większe od dochodów – dlaczego ??

Budżet musi być zrównoważony – co to oznacza?

Oznacza to, że:

$$\text{DOCHODY} + \text{PRZYCHODY} = \text{WYDATKI} + \text{ROZCHODY}$$

A jak to wygląda w naszym budżecie?

$$30\,967\,447 + 2\,854\,166,60 = 31\,967\,447 + 2\,354\,155,60$$

Kiedy w budżecie Gminy zabraknie pieniędzy z dochodów można sięgnąć po inne środki, które nazywamy przychodami. Przychodami mogą być:

- ✚ przychody z emisji obligacji,
- ✚ zaciągniętych kredytów i pożyczek,
- ✚ nadwyżka budżetowa z lat poprzednich oraz przychody prywatyzacji majątku jednostki'
- ✚ przychody z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego;
- ✚ wolne środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikającej z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Zaciągnięte kredyty i pożyczki stanowią znaczne uzupełnienie środków własnych w przypadku ubiegania się o dofinansowanie do zadań inwestycyjnych z budżetu Unii Europejskiej.

Gmina nie może zaciągać kredytów i pożyczek na wydatki bieżące!

Zatem z zaciągniętych kredytów i pożyczek Gmina może realizować wyłącznie wydatki inwestycyjne.

Różnica (oczywiście ujemna) między dochodami i wydatkami budżetu to deficyt.

Nasz planowany deficyt na rok 2016 to:

500 000,00 zł

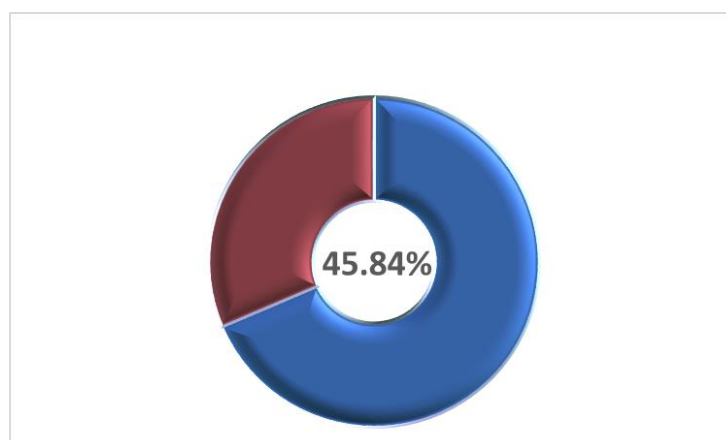
Gmina planuje zatem w roku 2016 zaciągnąć kredyt w kwocie 2 854 155,60, w tym:

- ✓ na pokrycie deficytu – kwota 500 000,00 zł
- ✓ na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań (raty kapitałowe kredytów i pożyczek przypadające do spłaty w roku 2016) – kwota 2 354 155,60 zł

A jakie mamy zadłużenie?

Na koniec 2015 roku Gmina posiadała zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 14 194 006,92 zł, co stanowi 45,84% planowanych w roku 2016 dochodów budżetu.

Gospodarka finansowa Gminy jest jawna. Znaczy to, że wszystkie decyzje finansowe (uchwały i zarządzenia), jak również informacje i sprawozdania z wykonania budżetu publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Nowa Słupia.

Opracowała:
Danuta Fijas